

УП1: 03-29-5-586/18
Сарајево, 24.10. 2018.

На основу чл. 46. став (3) тачка д) и 49. ст. (1) и (2) Закона о комуникацијама („Службени гласник БиХ“, број 31/03, 75/06, 32/10 и 98/12), чл. 16., 17. и 25. Правилника о поступку рјешавања кршења услова дозвола и прописа Регулаторне агенције за комуникације („Службени гласник БиХ“, број 18/05), а у вези са чл. 5. ,9. ,13. ст. (1) и (3), 14. , 18. и 20. Прегледа повреда и одговарајућих казни које изриче Регулаторна агенција за комуникације („Службени гласник БиХ“, број 8/17), рјешавајући по службеној дужности, у поступку против Алтернативне телевизије д.о.о. Бања Лука- Алтернативна телевизија, Гундулићева бр. 33, 78 000 Бања Лука, ради утврђивања кршења Кодекса о аудиовизуелним медијским услугама и медијским услугама радија („Службени гласник БиХ“, бр. 3/16), генерални директор Регулаторне агенције за комуникације, доноси:

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Утврђује се да је Алтернативна телевизије д.о.о. Бања Лука – Алтернативна телевизија прекршила члан 3. ст. (1), (2), (3), (4) и (5) *Основни принципи* Кодекса о аудиовизуелним медијским услугама и медијским услугама радија.
2. За утврђено кршење из тачке 1. диспозитива овог рјешења изриче се новчана казна у износу од 25.000,00 КМ.
3. Утврђује се да је Алтернативна телевизија д.о.о. Бања Лука- Алтернативна телевизија прекршила члан 5. ст. (2) и (3) *Правичност и непристрасност* Кодекса о аудиовизуелним медијским услугама и медијским услугама радија.
4. За утврђено кршење из тачке 3. диспозитива овог рјешења изриче се новчана казна у износу од 10.000,00 КМ.
5. За утврђена кршења из тачака 1. и 3. диспозитива овог рјешења изриче се јединствена казна у износу од 34.000,00 КМ коју је Алтернативна телевизија д.о.о. Бања Лука - Алтернативна телевизија дужна да плати у року од 15 дана од дана пријема овог рјешења на рачун Регулаторне агенције за комуникације: 1610000033470055, код Raiffeisen bank dd Босна и Херцеговина.
6. У случају непоступања по налогу из тачке 5. диспозитива овог рјешења, дужник се обавезује да повјериоцу, поред износа утврђеног главног дуга, исплати и законску затезну камату на износ главног дуга према Закону о висини стопе затезне камате, почев од дана извршности овог рјешења.
7. Носиоцу дозволе, Алтернативној телевизији д.о.о. Бања Лука - Алтернативној телевизији ставља се на знање да свако поновљено кршење одредби релевантних правила и прописа Агенције може резултирати изрицањем строжије санкције.
8. Жалба не одлаже извршење овог рјешења.

Образложење

I. Регулаторна агенција за комуникације (Агенција) је, иницирана бројним приговорима гледатеља, по службеној дужности извршила анализу емисије „Тирилица“ (Harry TV) коју је Алтернативна телевизија преузела и емитовала у цијелости дана 9.7.2018. у термину од 21:00 сати. Према информацијама из програмске шеме, овај програм је репризиран наредног дана у термину од 21.00 сат. Дописом Агенције број:03-29-1888-4/18 од 11.7.2018. Алтернативна телевизија је обавијештена о наведеном, те су за информацију станици прослијеђени примљени приговори гледалаца.

На основу анализе предметног садржаја (транскипт у прилогу овог Рјешења), Агенција је дошла до прелиминарног закључка да је емитовањем предметног програма причињено кршење сљедећих одредби Кодекса о аудиовизуелним медијским услугама и медијским услугама радија (Кодекс):

Члана 3. (Основни принципи)

- (1) У аудиовизуелним медијским услугама и медијским услугама радија поштивају се људско достојанство и основна права других, те се не охрабрују слободно обликовање мишљења.
- (4) Пружалац медијске услуге слободан је у креирању и уређивању својих садржаја, уз поштивање професионалних и опћеприхваћених вриједносних и етичких стандарда.

Члан 5. (Правичност и непристрасност)

- (1) Аудиовизуелним и радијским програмима не се осигурава да сви програмски садржаји, а нарочито информативно-политички и програми о текућим догађајима, буду правични, непристрасни и избалансирани. Правичност, непристрасност и избалансираност постижу се објављивањем свих супротстављених ставова, било у истом програму или у низу других програма који представљају цјелину у обради одређене тематике.
- (2) Аудиовизуелним и радијским програмима неће се тенденциозно промовисати интереси једног политичког субјекта или било које групе или појединца, нити ће се дозволити да превалада једно мишљење или становиште када се ради о контроверзним политичким, привредним и другим темама од јавног интереса.

Имајући у виду да је према члану 3. став (7) (Основни принципи), Кодекса прописано да је пружалац медијске услуге одговоран за све садржаје без обзира на њихов извор, као и за професионалне активности које подузимају његови запослени, те да ови садржаји обухватају властита, купљена/набављена, реемитована и размијењена програма, најаве програма, СМС и друге поруке публице, као и комерцијалне комуникације, Агенција је, дописом од 18.7.2018. позвала Алтернативну телевизију да изјасни у вези навода о могућем кршењу цитираних одредби.

Алтернативна телевизија је дана 27.7.2018. доставила одговор, у којем се наводи: “Емисија Тирилица је talk show који купујемо од Harry TV и коју емитујемо истовремено, уживо са овом телевизијом. Желимо напоменути да емисија Тирилица по свом концепту не припада изричито информативном програму. Гости у поменутом show програм су најчешће представници јавног живота Србије и региона, који са уредником емисије Миломиром Марићем разговарају о догађајима или појавама из области политике, историје, културе, музике, филма, а које су у јавности интересовања јавности. У наведеној емисији присутни гости су износили извјесне опсервације на војно-политичке догађаје из прошлости и нико од учесника, према нашем мишљењу није изражавао говор мржње. У поменутој емисији се експлицитно не помиње нити једна увреда, псовка, те не садржи језик мржње нити хушкачки говор. Посебно наглашавамо

да Алтернативна телевизија поштује слободу говора, уважава друге, ни у ком случају не одобрава говор мржње, те да као емитер купљене емисије, која иде уживо, односно која се емитује истовремено на Харру ТВ не може ни на који начин утицати на ставове и изјаве уредника талк шов-а Ћирилица, нити његових гостију. У допису који сте нам доставили није јасно обрађено у чему се заиста огледа повреда Кодекса. Истакнути су одређени чланови, за које се наводи да су прекршени, али примједбе су уопштене, без конкретних цитата садржаја наводних повреда. Такође, нису нам познати приговори гледалаца. Напомене ради, током емитовања 09.07.2018. као ни након емисије, нама се нико није директно обратио, било писмено, било путем телефонских позива, који су најчешћи вид реакције гледалаца на оно што се прикаже. Наглашавамо да ни у ком случају није било промовисања интереса једне стране, јер се уређивачка политика АТВ-а искључиво води постулатима професионализма, објективности и непристрасности. С тим у вези увидом у наши емитовани програм може се видјети да су прилози/извјештаји посвећени Комеморацији у Поточарима од 11. јула 2018. били урађени са изразитим пијететом према страдалима, а емитована су и жива укључења у програм из Меморијалног центра – Поточари. “

Анализа предметног програма “Ћирилица” показује да је Алтернативна телевизија емитовала програм у оквиру којег су гости Војислав Шешељ, Винко Пандуревић - генерал, Зоран Живановић - бранилац Вујадина Поповића, Томо Ковач, Горан Петронијевић - бранилац Радована Карацића, говорили на тему ратних дешавања у Сребреници. У изјашњењу станице се, између осталог, наводи да емисија Ћирилица не припада изричито информативном програму, да су гости емисије најчешће представници јавног живота Србије и региона, који са уредником емисије разговарају о догађајима или појавама из области политике, историје, културе, музике, филма, а које су у жижи интересовања, те да су у наведеној емисији присутни гости износили извјесне опсервације на војно-политичке догађаје из прошлости и нико од учесника, према нашем мишљењу, није изражавао говор мржње. У поменутој емисији се експлицитно не помиње нити једна увреда, псовка, те не садржи језик мржње нити хуикачки говор. Међутим, како је предочено Алтернативној телевизији у допису Агенције од 18.7.2018. наводи Агенције као и цитиране примједбе одредбе Кодекса се нису односиле на говор мржње. Исто тако, тврдња станице да јој нису познати приговори гледалаца, није тачна јер су станица уз допис Агенције од 11.7.2018. прослијеђени примљени приговори гледалаца.

На самом почетку емисије водитељ у уводном обраћању отвара тему емисије на следећи начин: *Комеморација у Сребреници без представника српских власти... Имали смо јако непријатних ситуација, практично, сваки српски председник, премијер био је присиљен да се током ових деценија извињава у Сребреници. Председник Вучић је нападнут, умало није линчован у Сребреници и Сребреница остаје као мит, без обзира на хашке пресуде на откриће историчара шта се тамо десило, као једна црна легенда над српским народом, која ко зна кад ће бити расправљена. Војо, ти спремаш једно капитално дјело где хоћеш да објасниш шта је истина, а шта је мит у Сребреници...*

Тематизирање ратних дешавања у Сребреници и уопште у БиХ није спорно. Међутим, начин портретирања страдалих у Сребреници од стране саговорника, али и самог новинара/уредника, у емисији је потпуно непримјерен, неприхватљив и супротан свим начелима професионалне новинарске струке. У наставку су цитирани дијелови емисије који посебно говоре у прилог овом закључку Агенције:

- На почетку емисије Војислав Шешељ говори о ратним дешавањима у Сребреници и организаторима стрељања, Љубиши Беари, улози Насера Орића у Сребреници у том

периоду, те је споменуо и улогу Винка Пандуревића¹ који је у том период био генерал Војске РС. У наставку је Винко Пандуревић изнио детаље поступка у Хагу у вези са дешавањима у Сребреници, наводећи како *Србија, српски војник, српско наоружање, српско наређење, било каква врста ангажмана са догађајим у Сребреници нема и не може се доводити у везу присуство Србије у рату у БиХ*. У наставку је водитељ споменуо Дражена Ердемовића наводећи *Он је кључни сведок тада који је свађивао сву одговорност на Србију и каже ја сам једну ноћ убио 1500 људи... Војислав Шешељ, одговара: Чекај, полако. Није он ништа свађивао на Србију. Он је био припадник 10. диверзантског одреда и учествовао је у стрељању једне групе затвореника која је на стратиште доведена из Основне школе у Пилици... И њих је било осам из 10. Диверзантског одреда и они су стрељали можда 200 или 300 заробљеника. А онда је он после говорио да их је било преко 1000, то је било немогуће у тако кратком времену, поготово што су они ишли на то да их стрељају по 5 до 8 у групи. Јер је тако било то ефикасније, покушали су са оним митраљезом М-48, тзв. сејач смрти, међутим то је било непрактично и он више задаје великих тежких рана, него што убија. Ја сам толико ушао у литературу о томе свему да заиста морам да вам износим и ове појединости које можда нису за јавност. На ове ријечи Шешеља, водитељ поставља питање: **Водитељ:** *Шта се заправо десило, говори се да је један од заробљених муслимана отео...на што Војислав Шешељ објашњава да је група полицајаца из Шековића и Скелана водила око 300 заробљеника у складиште земљорадничке задруге у Кравици 13. јула, прије него што је почело стрељање (14. јула), јер је Беара 13. касно навече дошао у Сребреницу. Шешељ:* „*ти муслимани уопште нису били везани, била је једна лежерна, опуштена атмосфера, њима је речено да ће бити пуштени, сви су у то веровали и полицајци и заробљеници. Чак су се међусобно познавали, почеле су приче међусобне, било је пријатеља, било је комисија. И кад су их довели у складиште задруге, тако је Крсто Драгичевић, српски полицајац веома омиљен у јединици, веома храбар, човек који је свим помагао, који је спасавао рањенике, рањене другове, жртвујући себе, ризикујући живот, ушао је и наставио дијалог са тим пријатељем муслиманом. Изненада је један од муслимана њему отео аутоматску пушку, убио га и окренуо пушку према осталим српским полицајцима. Прискочио је командир јединице, уватио за цев аутоматске пушке и цели рафал је испалио у ваздух. Он је повредио руку, спржила му је пушка длан...и тада су запуцали ови други полицајци насумице по муслиманима. И тако је дошло до ликвидације“**

Шешељ: „*Било је укупно 27 аутобуса, кад се погледа, знате неки људи који су били добронамерни рачунали су 60 људи можда да уђе у аутобус. Не може више од 40, ја сам рачунао. Јер кад сви ови седну у аутобус, нису били везани, морали су да седе, нису их смели полицајци пуштити да стоје. Ако су два полицајца и возач, полицајци морају имати празан простор да би могли реаговати ако крену заробљеници на њих. Тек кад су их водили на стрељање онда су их везивали и стављали повез на очи. Лигатуре су користили за повезивање, нису имали лисице, него оне пластичне, пола пластика пола метал, лигатуре, кад се то заврне на леђима онда је тежко скинути. Дакле, 27 аутобуса по 40 заробљеника, то је негде око 1200. Није их могло бити више никако. Кључно је питање ко их је стрељао... На Брањеву знамо ко их је стрељао – 8 припадника 10. диверзантског одреда. На остале 4 локације ни данас се не зна ко их је стрељао. Ораховац, онда у Пилици у Дому културе побијено око 100, 200, побијено је у Козлуку пар стотина и ова пољопривредна задруга и где је још једно место...није битно...Дакле, не зна се ко је убијао на осталим локацијама. Један војник из бојничке бригаде који је био на одсуству*

¹ Бивши официр Војске Републике Српске (VRS) Vinko Pandurević, којег је Хашки трибунал правоснажно осудио на 13 година затвора због злочина у Сребреници.

затекао се у Ораховцу, ишао да жени сина, прикључио се стрељању. И како сам сазнао, после је тај погинуо после дан-два. Не зна се, нема нико из Братуначке бригаде, не зна се који су то људи. Да је Беара имао асистенцију у стрељању зворничке и братуначке бригаде он би то извео истог дана. На пет локација дође 5 група људи и заврши стрељање. А он је морао са истим људима да иде у три дана са локације на локацију, толико је имао муке да прикупи људе који ће пристати да стрељају. Они су имали асистенцију, оно што су морали да их слушају, војна полиција да обезбеђује, да не побегну, возаче камиона, итд. Али нико није хтео да учествује у стрељању јер су сви борци знали да је то забрањено да због тога мора да се иде у затвор кад-тад.“

- У наставку је водитељ поставио питање Зорану Живановићу, браниоцу Вујадина Поповића и осуђеном за геноцид, каква је била улога Поповића у Сребреници. Гости су говорили о ратним дешавањима у Српској Крајини, односу Радована Караџића и Ратка Младића, ратним дешавањима у Сарајеву. Војислав Шешељ је говорио о питању одговорности цивилне и војне власти за стрељање у Сребреници, наводећи да се ништа није могло предузети против оних који су стрељали због тог сукоба, на што је Томо Ковач рекао да би таква акција узроковала грађански рат. **Војислав Шешељ:** *Па замало није избио. И још једна ствар. Нема ниједног доказа да је Беара контактирао од 13. јула па надаље ни са Младићем, ни са Караџићем, ни са ким другим. Постоји само један његов телефонски разговор са Крстићем где се он жали да нема довољно људи, а много пакета..*

Водитељ: *Пакети су стрељани муслимани?*

- У једном дијелу емисије Томо Ковач је говорио о страним шпијунима на свим нивоима, који постоје како је навео чак и данас. Такођер, говорио је и о побуни међу српским војницима и евентуалном убиству Ратка Младића током једног случаја у рату. Затим су сви гости разговарали о Љубомиру Беари, као и извјештајима које је поднио Радовану Караџићу о томе што се заправо десило у Сребреници јула '95. године:

Водитељ: *Говорило се да је то одмазда, да су јединице Насера Орића излазиле из заштићене зоне, да су по српским селима правиле злочине, да је убијено неколико хиљада људи...*

Војислав Шешељ: *Све је то тачно.*

Водитељ: *Да су они хтели да се напију крви злочинаца који су побили њихове најближе који су им запалили куће и да је то освета била.*

Војислав Шешељ: *Највећа глупост је направљена после стрељања, када се шило на откопавање лешева, превоз на нове локације и мешање са лешевима оних који су погинули у пробоју. Ту је прави хаос направљен и омогућено је тим лажним форензичарима са запада да преувеличавају бројке жртава.*

Водитељ: *А говорило се да су то сви побијени, да ли Срби, да ли муслимани, да су те масовне гробнице са читаве територије Босне и Херцеговине довучене...*

Војислав Шешељ: *То је после довлачено, они ће још 10, 15 година сваке године нове сахрањивати које негде нађу.*

Водитељ: *Па ево сваке године се обележава комеморација..*

Војислав Шешељ: *Није немогуће ни пластичне кости да почну да сахрањују.*

Водитељ: *Комеморација Сребренице...ту долазе нове кости, нови ковчези, тако да...*

Војислав Шешељ: *То је већ некрофилија подигнута на највиши могући ниво.*

- Војислав Шешељ је у једном дијелу емисије рекао да Хашки трибунал пажљиво одваја оне који су погинули у пробоју од оних који су стрељани, „преувеличавајући број стрељаних“, те наводи да се Суд у Сарајеву тиме не бави, већ наводи оне који су страдали у пробоју сматрају жртвама геноцида, након чега је водитељ рекао:
Водитељ: Сваке године кад телевизија преноси, кад дођу страни државници, они доносе мртва тела, ко зна одакле и сахрањују у Сребреници...

Из горе цитираних дијелова емисије, јасно је да су Војислав Шешељ и водитељ спомињали жртве Сребренице, без имало сензибилитета, отворено вријеђајући достојанство и осјећања породица страдалих, нарочито дијелови попут: **Војислав Шешељ: Па замало није избио. И још једна ствар. Нема ниједног доказа да је Беара контактирао од 13. јула па надаље ни са Младићем, ни са Караџићем, ни са ким другим. Постоји само један његов телефонски разговор са Крстићем где се он жали да нема довољно људи, а много пакета..**

Водитељ: Пакети су стрељани муслимани?

Војислав Шешељ: Највећа глупост је направљена после стрељања, када се ишло на откопавање лешева, превоз на нове локације и мешање са лешевима оних који су погинули у пробоју. Ту је прави хаос направљен и омогућено је тим лажним форензичарима са запада да преувеличавају бројке жртава.

Водитељ: А говорило се да су то сви побијени, да ли Срби, да ли муслимани, да су те масовне гробнице са читаве територије Босне и Херцеговине довучене...

Војислав Шешељ: То је после довлачено, они ће још 10, 15 година сваке године нове сахрањивати које негде нађу.

Водитељ: Па ево сваке године се обележава комеморација..

Војислав Шешељ: Није немогуће ни пластичне кости да почну да сахрањују.

Водитељ: Комеморација Сребренице...ту долазе нове кости, нови ковчези, тако да...

Војислав Шешељ: То је већ некрофилија подигнута на највиши могући ниво.

Водитељ: Сваке године кад телевизија преноси, кад дођу страни државници, они доносе мртва тела, ко зна одакле и сахрањују у Сребреници...

Не улазећи у правне, политичке или историјске импликације, чињеница је да су Сребреница и дешавања из Сребренице из јула 1995 и данас итекако у интересу јавности. Међутим, и поред обавезе да у својим програмима обезбиједи плурализам мишљења, у конкретном случају су тенденциозна употреба озбиљних навода у вези са дешавањима у Сребреници током минулог рата од стране водитеља и изјаве саговорника, довели до необјективног и једностраног приказа обрађене теме. У предметној емисији, не само да нису адекватно презентирани ставови и мишљења који би евентуално довели у питање изнесене ставове гостију, нпр. пресуде Међународног кривичног суда за бившу Југославију и/или Међународног суда правде, већ је водитељ емисије својим коментарима отворено показао да подржава изнесена становишта, користећи при томе сваку прилику да госте додатно подстакне да ојачају своје ставове.

Изјашњење станице “да ни у ком случају није било промовисања интереса једне стране, јер се уређивачка политика АТВ-а искључиво води постулатима професионализма, објективности и непристрасности.” се не може узети у обзир имајући у виду да се станица позива на прилоге и извјештаје са комеморације у Поточарима одржане 11. 7., а који су, како станица наводи “били урађени са изразитим тијетом према страдалима, а емитована су и жива укључења у програм из Меморијалног центра – Поточари. “. Наведено, наиме, не умањује тежину пропуста и одговорности, јер су извјештаји посвећени Комеморацији у Поточарима и жива укључења у програм Меморијалног центра -Поточари емитовани у склопу редовних информативних програма о актуелним догађајима на дан 11.7., и не могу бити доведени у везу са ствовима изнесеним у програму ‘Ђирилица’ од 9. 11, који је по програмској шеми репризиран 10. 7. 2018.

Надаље, медији имају право и обавезу да извјештавају о свим темама од јавног интереса, али се при томе мора поштовати људско достојанство, овом случају достојанство жртава, али и осјећања њихових породица. У предметном случају то је у потпуности изостало, те се из горе цитираних дијелова изјава види да не само да гост емисије о жртвама Сребренице говори на понижавајући и увредљив начин, већ и сам водитељ емисије својим питањима и коментарима, супротно свим етичким кодексима, говори о жртвама на скоро па подругљив начин, потенцирајући уз то тезу да су у масовним гробницама заправо помијешани остаци жртава и погинулих бораца, те да се сваке године довозе 'нове кости'.

Премда није суштински важно за предметни случај, не може се занемарити ни окружење у којем се емисија снима – гости, уз присуство публике, сједе на удобним софама и у врло опуштеној атмосфери хаскају о задатој теми, у овом случају о жртвама, потпуно их дехуманизирајући, те доводећи у питање чињенице утврђене одлукама Међународног кривичног суда за бившу Југославију, те Међународног суда правде. Такођер је крајње споран и временски контекст емитовања - предметна емисија је емитована 9.7.2018. односно два дана уочи обиљежавања страдања у Сребреници 11.7.2018., што свакако даје додатну тежину и одговорност, али и доказује јасну намјеру оваквог извјештавања. Имајући у виду наведено, јасно је да је емитовањем овог програма потпуно занемарен актуелни тренутак, односно да ионако појачане међунационалне напетости могу посебно добити на интензитету на основу чињенице да је предметни програм емитован два дана уочи обиљежавања Комеморације за жртве у Сребреници и Дана жалости.

Уважавајући слободу изражавања и уређивања садржаја, станице су дужне, приликом доношења одлуке о креирању и емитовању било којег програмског садржаја, да сагледају усаглашеност садржаја са примјенивим правилима и прописима Агенције. Слобода изражавања се не смије користити као оправдање за угрожавање достојанства особа о којима се извјештава. Начином на који је овај програм конципиран, те начин на који је третирана проблематика овог програма јасно показује кршење члана 3. Основни принципи ст. (1) и (4) Кодекса.

Сви програмски садржаји, а нарочито информативно-политички и програми о текућим догађајима какав је и програм *Ђирилица*, требају бити правични, непристрасни и избалансирани, како то предвиђа новинарска струка, али посебно и члан 5. Кодекса. Објективним и избалансираним информацијама у информативним програмима, станица треба подстицати формирање слободног мишљења, пружајући све релевантне чињенице без наметања одређеног става како би се омогућило гледатељима да формирају лични суд према одређеним питањима, што у предметном програму није случај. Алтернативна телевизија је емитовањем предметног програма, као носилац дозволе Агенције који сноси одговорност, прекршила принципе правичности и непристрасности прописане ставовима (2) и (3) члана 5. Кодекса.

II. У оквиру предметног управног поступка, Агенција је, на основу новинарског упита, који се третирао као приговор у вези са емисијом „Ђирилица“ (Нару TV) коју је Алтернативна телевизија емитовала дана 16.7.2018., по службеној дужности, извршила анализу потенцијално спорног програма у контексту поштивања правила и прописа Агенције, а на основу снимака које посједује. О наведеном је Алтернативна телевизија обавијештена дописом Агенције број:03-29-03-29-1888-13/18 од 14.8.2018.

Анализом је констатовано да је у емисији „Ђирилица“ од 16.7.2018. која је емитована у форми интервјуа са Милорадом Додиком, Председником Републике Српске, и која је репризирана 17.7.2018. у 21. сат, између осталог емитовано:

Милорад Додик: *Ех тај, да. И сад после тога, шта се десило, ја сам враћајући се једном из Сарајева, па су ме питали, ја сам мислио да то треба да објасним каква је ситуација, а не да будем ригидан према неком, и онда ме питају из мог окружења, каже шта има у Техерану...*

Вјерујте да сам био... Реко' нисам ја био у Техерану, ја сам био у Сарајеву. Па Сарајево је Техеран, погледај кол'ко има џамија, има џамија више него читав Иран...

Водитељ: *А на загребачкој телевизији ти си код Станковића реко да има више џамија у Сарајеву него у Техерану.*

Милорад Додик: *Има! Па има! Има 120 и нешто џамија. Двије стамбене зграде, они рупку џамију. Гдје никад није била прије рата. Има изграђених 800 џамија у Федерацији БиХ после рата, оних које нису биле прије рата. Имате изграђену џамију у близини бањалучког аеродрома која није постојала прије рата. Није постојала! Онда су странци дошли у оним условима и рекли ово мора да се изгради и изградиле џамију. Уопште није постојала! Ја ту живим, 10 километара...*

Водитељ: *Јесу л' теби долазили странци и кажу мораш да градиш џамију?*

Милорад Додик: *Па ја је не градим... Ја немам ништа против, само немој мене нагонит на себе, немој ме тјерати у то, немој ми узнемиравати мој дан и немој ми, немој ми пуштати озвучења тога тамо да арлауче, јер ја напросто нисам то. Немој, зашто би ви то чинили и радили? Ево вам једна прича, у Бања Луци, значи у ексклузивном дијелу тог насеља била је прије рата џамија, то је тачно, и била је обавеза да се изгради џамија. И сад прича ми један који има луксузну кућу, то је од центра можда километар, каже замисли шта сам доживио, прије док се није изградила џамија добиј'о сам милион и по марака за кућу, а сада кад се... и он у 5 сати ујутро одврне до даске оно горе, онај пјева то и тако даље, и наравно сви истраумирани, сви устају у 5 сати. То је највреднији дио српског народа, буди их џамија, они устају у 5 сати. И пошто је то сад постало немогуће и не желе у томе да буду, каже добиј'о сам милион и по марака прије, а сад не могу да добијем ни 150 (смије се), а најрадије би одселио одатле. Не може човек, не могу људи да поднесу да то у 5 сати ујутро неко... Добро, ја то могу да разумијем да то муслимани поштују, немам ниједан проблем, али ту живи три, два посто муслимана или можда и мање, све околу Срби. Каква је то, каква је то потреба за том врстом...*

Водитељ: *Јеси ли ти негде забранио да се прави џамија?*

...

На основу наведеног, Агенција је дошла до прелиминарног закључка да је емитовањем предметног програма причињено кршење сљедећих одредби Кодекса о аудиовизуелним медијским услугама и медијским услугама радија:

Члана 3. (Основни принципи)

- (1) *У аудиовизуелним медијским услугама и медијским услугама радија поштиваат ће се људско достојанство и основна права других, те ће се охрабривати слободно обликовање мишљења.*
- (2) *Пружалац медијске услуге у својим садржајима ће осигурати поштивање етничких, културних и вјерских разлика у Босни и Херцеговини.*
- (3) *Пружалац медијске услуге неће пружати садржаје који укључују било какву дискриминацију или предрасуде на основу пола, расе, етничке припадности, националности, вјере или увјерења, инвалидности, посебних потреба, доби, сексуалне оријентације, друштвеног поријекла, као и сваки други садржај који има за сврху или посљедицу да било којем лицу онемогући или угрожава признавање, уживање или остваривање на равноправној основи, његових права и слобода.*

- (4) *Пружалац медијске услуге слободан је у креирању и уређивању својих садржаја, уз поштивање професионалних и опћеприхваћених вриједносних и етичких стандарда.*
- (5) *Пружалац медијске услуге ће осигурати да се опћеприхваћени стандарди пристојности примјењују у аудиовизуелним и радијским програмима.*

Имајући у виду да је према члану 3. став (7) (Основни принципи), Кодекса, *пружалац медијске услуге одговоран за све садржаје без обзира на њихов извор, као и за професионалне активности које подузимају његови запослени. Ови садржаји обухватају властити, купљени/набављени, реемитовани и размијењени програм, најаве програма, СМС и друге поруке публице, као и комерцијалне комуникације, Агенција је, дописом од 24.8.2018. позвала Алтернативну телевизију да изјасни у вези навода о могућем кршењу цитираних одредби. Алтернативна телевизија је дана 3.9.2018. доставила одговор, у којем се, између осталог, наводи: Емисија *Ђирилица се емитује уживо и Алтернативна телевизија нема могућност да контролише ток емитовања и разговора са гостима у студију. Још једном напомињемо да нисмо у могућности да контролишемо садржај емитованог материјала, али што се тиче "спорног" дијела емисије из Вашег дописа од 24.8.2018. године, сматрамо да није прекршен члан 3. (Основни принципи) Кодекса. Саговорник у емисији није причао о теми која нарушава било чија вјерска нити било која друга осјећања уколико се прича о броју изграђених џамија, нити је то нека службена тајна. Саговорник и сам каже: "...ја немам ништа против тога..", мислећи на изградњу џамија и констатује чињенице да: "...има изграђених 800 џамија у Федерацији БиХ после рата...", те констатује да се и на територији Републике Српске обнављају граде вјерски објекти за припаднике муслиманске вјероисповијести. Саговорник у емисији преноси и свој лични утисак, али напомињемо да говори и о притисцима да се ти вјерски објекти граде што је свакако од јавног интереса и гледалаца. Сматрамо да је Алтернативна телевизија испунила своју професионалну обавезу и није повриједила осјећања других народа у БиХ. Напомињемо да у судској пракси имамо и недавни случај у коме се спомиње "одговорност за изјаве које дају саговорници", а гдје је Елта телевизија емитовала прилог у коме је саговорник Милан Мандић, као председник Удружења породица несталих лица Сарајевско-Романијске регије, износио своје мишљење о Удружењу "Мајке Сребренице" због чега је против новинара Елта телевизије и господина Мандића покренут кривични поступак пред Судом БиХ, који је на крају окончан ослобађајућом пресудом. Судија Суда БиХ која је водила поменути предмет је нагласила: "Суд сматра да Мандић има право тумачити своја убјеђења и да изнесе своје виђење о дешавањима, што представља право на слободу изражавања".**

У дијелу изјашњења станице који се односи на у писму навода предочени спорни дио изјаве Милорада Додика, наводи се да *саговорник у емисији није причао о теми која нарушава било чија вјерска нити било која друга осјећања уколико се прича о броју изграђених џамија, нити је то нека службена тајна. Саговорник и сам каже: "...ја немам ништа против тога..", мислећи на изградњу џамија и констатује чињенице да: "...има изграђених 800 џамија у Федерацији БиХ после рата...", те констатује да се и на територији Републике Српске обнављају граде вјерски објекти за припаднике муслиманске вјероисповијести. Како се из спорног транскрипта емисије може закључити саговорник Милорад Додик није само говорио на тему изградње џамија и број изграђених џамија, већ је у наведеном контексту изјавио и *Па ја је не градим... Ја немам ништа против, само немој мене нагонит на себе, немој ме тјерати у то, немој ми узнемиравати мој дан и немој ми, немој ми пуштати озвучења тога тамо да арлауче, јер ја напросто нисам то, на што се станица у свом одговору на наводе уопште није осврнула.**

Врло јасно се наведеном изјавом, нарочито дијелом *немој ми пуштати озвучења тога тамо да арлауче*, понижава, омаловажава и вријеђа сам чин позива на молитву припадника исламске вјероисповијести. Садржај предметне изјаве споран је и у контексту опћеприхваћених стандарда пристојности. Изјашњење Алтернативне телевизије у вези са наведеним у којем се наводи да

саговорник преноси свој лични став те да је Алтернативна телевизија испунила своју професионалну обавезу и није повриједила осјећања других народа у БиХ, наводећи примјер из бх. судске праксе у коме се помиње "одговорност за изјаве које дају саговорници", у контексту права на слободу изражавања. Управо због чињенице да се ради о ставу и изјави високог јавног дужносника, тежина изреченог је утолико већа, нарочито што се самом поруком емитоване изјаве продубљује осјећај нетолеранције и предрасуда према једном од народа у БиХ по вјерском основу, што се ни на који начин не може сматрати правом на слободу изражавања, како наводи носилац дозволе. Алтернативна телевизија, која је предметни програм и емитовала, морала је наведено имати у виду. Емитована изјава ни на који начин није оспорена ни од стране водитеља емисије, нити је Алтернативна телевизија, као одговорни носилац дозволе Агенције, реаговала током емитовања емисије као што није ни након емитовања исте објавила било какву реакцију којом би се од наведене изјаве оградилa, већ је насупрот томе предметни програм репризира 17.7.2018.

Дакле, изостанком реакције водитеља емисије приликом емитовања и носиоца дозволе Агенције, омогућена је објава садржаја којом се отворено исказује непоштовање вјерских различитости, што имајући у виду извор садржаја може за крајњу последицу потаћи на дискриминацију, односно угрозити и онемогућити уживање на равноправној основи, права и слобода припадника једног од народа у БиХ. У складу с тим, забрана дискриминације Кодексом је постављена као општи принцип којег се имају придржавати сви пружаоци медијских услуга, као што је и обавеза носилаца дозвола да у садржајима које пружају обезбиједи поштивање људског достојанства, етничких, културних и вјерских разлика у Босни и Херцеговини, те да уважавају и поштују разлике међу свим заједницама у БиХ. Нарочито због искуства из недавне прошлости БиХ, пружаоци медијских услуга морају имати у виду моћ медија да пробуде различите емоције у многим људима у исто вријеме. Уколико не постоји професионална одговорност и сензибилитет у овом контексту, сматра се да пружалоци медијских услуга посредно доприносе репродуковању предрасуда и узроковању дискриминације. На основу наведеног закључује се да Алтернативна телевизија није испунила професионалне и обавезе поштивања примјенивих правила Агенције, јер је емитовањем предметног садржаја омогућила доношење изјаве којом се отворено вријеђају осјећања других народа у БиХ.

Исто тако, позивање Алтернативне телевизије на конкретан случај из судске праксе није примјенив, нити су судски и поступци које води Агенција у овом контексту једнаки. Агенција у предметном случају није разматрала право на слободу изражавања појединца, које у сваком случају не подразумијева изражавања којим се вријеђа и понижава и подстиче на дискриминацију на вјерској основи, као што је то случај у предметном програму, већ да ли је емитованим садржајем причињено кршење правила и прописа Агенције, односно каква је била уредничка одговорност носиоца дозволе приликом емитовања спорног садржаја. На основу претходно утврђеног констатује се да Алтернативна телевизија емитовањем програма Ћирилица од 16.7.2018. није испоштвала наведене одредбе члан 3 *Основни принципи* ст. од 1-5 Кодекса.

На крају се посебно подвлачи да је у изјашњењу на оба писма навода Алтернативна телевизија навела да је само реемитовала програм и да није имала могућност да контролише ток емитовања и разговора са гостима у студију. Наведене одредбе Кодекса које прописују одговорност станица за све садржаје које емитују су на снази већ дуги низ година, па изјава Алтернативне телевизије јасно нема никакво упориште. Напротив, ове изјаве могу бити посматране као додатна отежавајућа околност – наиме, Алтернативна телевизија одлуком да не само реемитује тај садржај, већ да га, како се види из програмске шеме наредног дана и репризира, и то у ударном вечерњем термину, а што је и утврђено у случају програма емитованог 16.7. који је наредног дана репризиран, врло свјесно преузима потпуну уредничку одговорност.

Интерна комисија Агенције која је радила на овом предмету састала се дана 18.10.2018, те се приступило расправи о приједлогу казне, а у складу са примјењивим одредбама Прегледа повреда и одговарајућих казни које изриче Агенција (Преглед). С обзиром на наведено, те констатацију да је Алтернативна телевизија у случају емитовања предметних програма прекршила наведене одредбе члана 3. Основни принципи и члан 5. Правичност и непристрасност Кодекса, Интерна комисија Агенције која је радила на овом предмету приступила је расправи о приједлогу казне, а у складу са примјењивим одредбама Прегледа. У складу са општим правилима за одређивање казне одређених чланом 13. Прегледа, Агенција је узела у обзир све околности приликом одређивања казне, а нарочито одговорност кршитеља, побуде из којих је кршење учињено, тежину повреде и околности под којима је кршење учињено. У члану 5. Прегледа наведено је да је сврха кажњавања између осталог, обезбјеђење поштивања Закона и прописа РАК-а, као и утицај на починиоца, као и на остале, да убудуће не чине кршења.

Иако је увидом у евиденције о изреченим казнама утврђено да је ово прво кршење наведених одредби у посљедње двије године, с обзиром на тежину начињене повреде, као и чињеницу да Алтернативна телевизија није прихватила одговорност за емитовање предметних садржаја, Интерна комисија Агенције сматра да је у конкретном случају за наведена кршења неопходно изрећи новчане казне као у тачкама 2. и 4. диспозитива, што је у оквиру распона како је одређено чланом 9. Прегледа у којем се наводи да се *новчана казна изриче у одређеном износу, који мора бити у границама прописаним Законом и овим Прегледом*, чланом 18. (Основни принципи) у којем се наводи да *ће се пружалац медијских услуга који прекрши одредбе Кодекса које се односе на основне принципе, казнит ће се новчаном казном од 1.000,00 КМ до 75.000,00 КМ*, те чланом 20. (Правичност и непристрасност) Прегледа који наводи да *ће за кршење одредби која се односе на принципе правичности и непристрасности изрећи новчана казна у распону од 2.000,00 КМ до 60.000,00 КМ*. Имајући у виду да су утврђена два кршења за која се истовремено води поступак, примјеном члана 14. став (2) тачка а) Прегледа, предлаже се изрицање јединствене казне као у тачки (5) диспозитива.

Интерна комисија Агенције је дана 22.10.2018. доставила записник генералном директору, који је исти прихватио.

Узимајући у обзир напријед наведено ријешено је као у диспозитиву овог рјешења. Према члану 277. став (1) и члану 278. став (1) Закона о облигационим односима, дужник који закасни са испуњењем новчане обавезе, поред главнице, дугује и затезну камату, независно од тога да ли је повјерилац претрпио било какву штету због дужниковог кашњења.

Упутство о правном лијеку: Против овог рјешења може се изјавити жалба Вијећу агенције у року од 15 дана од дана достављања истог. У складу са чланом 47. став 2. Закона о комуникацијама, жалба не одлаже извршење. На жалбу се плаћа 10,00 КМ административне таксе по Тар. Бр. 2. (образац у прилогу). Тарифе административних такси („Службени гласник БиХ“, број 16/02, 19/02, 43/04, 08/06, 76/06, 76/07 и 20/10).

Прилог: Образац за уплату административне таксе

Генерални директор

Предраг Ковач

Доставити:

- Алтернативна телевизија д.о.о. Бања Лука- Алтернативна телевизија
- Сектор за опште и правне послове
- у спис

Obrazac br. 2

TAKSA - TAR BROJ 2

ZA ŽALBU PROTIV RJEŠENJA I ZAKLJUČKA (kad je dozvoljena posebna žalba)

Uplatilo je (ime, adresa i telefon) _____

_____ Račun pošiljaoca: _____
pošiljalca

Svrha doznake: ADMINISTRATIVNA TAKSA
(NAZIV/BROJ AKTA/PREDMETA PO
KOJEM SE VRŠI UPLATA) Račun primaoca: _____
primatelja

Priimalac/Priimateelj: _____ KM 10,00 HRK

JRT - TREZOR BIH - TAKSE

Mjesto i datum uplate: _____

Potpis i pečat
nalogodavca: _____

Potpis ovlaštenog lica: _____

Pečat Banke

_____ samo za uplate javnih prihoda

Broj poreznog obveznika: _____ Vrsta uplate: 0

Vrsta prihoda: 7221102 Porezni period:
Od: _____
Do: _____

Općina: _____ Budžetska organizacija: 0704999

Poziv na broj: 00000000000000

NAPOMENA:

- **UPLATNI RAČUNI:**

- 3380002210018390 (Unicredit bank)
- 5517902220404858 (Unicredit banka a.d. Banja Luka)
- 5556000031201417 (Nova Banka a.d. Banja Luka)
- 5620128137723339 (NLB Banka a.d. Banja Luka)

- U RUBRIKU **IDENTIFIKACIONI BROJ** PRAVNA LICA UPISUJU IDENTIFIKACIONI TRINAESTOCIFRENI BROJ, A FIZIČKA LICA JMBG;

- U RUBRIKU **OPĆINA** UPISUJE SE ŠIFRA OPĆINE PREBIVALIŠTA – SJEDIŠTA UPLATIOCA;

- **POREZNI PERIOD** - TREBA DA ODGOVARA DATUMU UPLATE;

- **NAKON IZVRŠENE UPLATE 5. PRIMJERAK UPLATNICE SE DOSTAVLJA AGENCIJI**